

5. De splitsing van het Brussels gerecht

De kwestie van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde is nog veel ingewikkelder dan deze van het kiesarrondissement. Elke wijziging die wordt aangebracht in verband met de indeling van het gerechtelijke arrondissement, heeft immers automatisch gevolgen voor de ingewikkelde structuur van de diverse Brusselse rechtbanken (politierechtbanken, arbeidsrechtbank, burgerlijke en correctionele rechtbank van eerste aanleg, rechtbank van koophandel) als voor de zeer complexe taalwet in gerechtszaken. Er zijn slechts zo weinig mensen die deze materie beheersen dat het debat tot op heden voer is gebleven voor specialisten.

Toch is de nood aan een splitsing ook hier bijzonder hoog en de burgemeesters hebben zeer terecht dit debat mee aan de politieke agenda geplaatst. Zowel in de verklaring van 13 mei (Somers en Stevaert) als in het Vlaams regeerakkoord wordt de vraag naar deze splitsing even “onverwijd” gesteld als die van de kieskring.

In dit dossier hebben de Vlaamse partijen hun beloften evenwel manifest gebroken. Er is terzake immers helemaal geen gezamenlijk Vlaams wetsvoorstel ingediend, hoewel dat uitdrukkelijk aangekondigd stond in het Vlaams regeerakkoord. Er wordt naar verluidt ook helemaal niet gewerkt aan zo'n voorstel. Het zijn de Vlamingen zelf die dit dossier dus op de lange baan geschoven hebben. In zijn regeringsverklaring heeft Verhofstadt dan ook zijn kans schoon gezien om het initiatief voor een oplossing van de problemen in het Brussels gerecht over te laten aan PS-minister Onkelinx. Het is helemaal niet duidelijk of en wanneer zij ooit naar het parlement zal komen met een voorstel voor de oplossing van de vele problemen in Brussel. In de regeringsverklaring van 12 oktober krijgt Onkelinx trouwens de keuze tussen een volledige splitsing en een decentralisatie van een gedeelte van de rechtbank naar Halle-Vilvoorde, wat iets geheel anders is en Halle-Vilvoorde tot een soort aanhangsel zou maken van Brussel.

Onkelinx berooft Vlamingen van pasmunt

Laurette Onkelinx weigert zich overigens uit te spreken over een timing. Op 13 januari antwoordde ze op onze vragen in de Kamer dat er momenteel gesprekken lopen tussen de stafhouders van de Vlaamse en de Franstalige Orde van Advocaten. Alsof het normaal is dat één beroepsgroep, die vanzelfsprekend in de eerste plaats aan de eigen belangen denkt, zomaar een politieke oplossing mag dicteren.

In tussentijd zorgt Onkelinx er wel voor dat de Franstalige belangen ten eerste worden behartigd. Zo wil zij inder-

haast nog de taalwetgeving voor de griffiers versoepelen, waardoor het niveau van de taalexamens voor het gros van de personeelsleden drastisch naar beneden zou gaan. Reden is dat het vandaag vooral Vlamingen zijn die slagen voor deze examens, zodat 70% van het griffiepersoneel in eerste aanleg en beroep Nederlandstaligen zijn. Onkelinx wil met haar voorstel opnieuw een “evenwicht” brengen in de griffies. Een versoepeling van de examens stelt haar in de gelegenheid om de komende jaren zo goed als uitsluitend Franstalige personeelsleden te benoemen.

Voorstellen waar de Franstaligen vragende partij zijn, moeten dus bij hoogdringendheid door het parlement gejaagd worden, maar Vlaamse eisen worden op de lange baan geschoven. Het is onvoorstelbaar dat noch VLD noch Sp.a-Spirit inzien dat Onkelinx met deze spoedbehandeling de bedoeling heeft om de Vlamingen te beroven van elke pasmunt inzake het Brusselse gerecht. Het is precies door de koppeling te eisen van het voorstel-Onkelinx aan de splitsing dat de Franstaligen verplicht kunnen worden om het echte debat aan te vatten.

Een onbestuurbaar parket

De gebrekkige werking van het Brussels parket wekt bij de burgemeesters van Halle-Vilvoorde al jaren een hoop ergernis op. Veel van de parketmagistraten beheersen immers onvoldoende de kennis van het Nederlands en communiceren dan maar in het Frans met de politie van Halle-Vilvoorde. Dit geeft zeer veel ergernis bij de lokale politiediensten. Bovendien wordt Halle-Vilvoorde met zijn 570.000 inwoners zeer stiefmoederlijk behandeld door het Brussels parket, vergeleken met Brussel. Het overgrote deel van de aandacht gaat naar de criminaliteit in de hoofdstad. Strafdossiers die betrekking hebben op de Vlaamse Rand worden bijgevolg massaal geseponeerd. Vergeleken met de criminaliteit in Brussel zijn deze feiten vaak minder erg, maar toch blijft het aantal misdrijven in Halle-Vilvoorde bijzonder hoog. Bovendien wordt criminaliteit in een landelijke regio anders aanvoeld dan in een grootstad. Wanneer het parket het gros van de strafrechtelijke feiten uit een bepaalde streek seponereert, dan ontstaat daar de indruk van totale straffeloosheid. Er dringt zich dan ook een ander parketbeleid op, dat rekening houdt met de situatie ter plaatse.

Daarnaast is er nog de **politiehervorming**. Die organiseert de politie per gerechtelijk arrondissement. Momenteel kan er in Halle-Vilvoorde dus geen autonoom politiebeleid gevoerd worden, maar wordt onze regio beschouwd als een soort aanhangsel van Brussel, met een adjunct-directeur die ondergeschikt is aan een Brusselse directeur. Hierdoor kan

ook de gouverneur zijn sturende rol in het veiligheidsbeleid niet opnemen. Een echt samenhangend veiligheidsbeleid kan er dus maar komen wanneer Halle-Vilvoorde een autonoom parket krijgt.

Tenslotte is het gebied waar het Brussels parket moet opereren veel te uitgestrekt. Het dekt het landelijke Halle-Vilvoorde van Galmaarden tot Zemst, maar tevens een grootstad zoals Brussel die gebukt gaat onder zeer zware criminaliteit. Het Brussels parket is daardoor uitgegroeid tot een regelrechte mastodont. Het bestaat uit een zodanig groot aantal magistraten en personeel dat het bijna onbeheersbaar is geworden. Komt daar nog bij dat de strafwetgeving in het Vlaamse en het Brusselse gewest de jongste jaren zodanig sterk is gaan verschillen (b.v. inzake milieu, ruimtelijke ordening, ...), dat het onmogelijk is geworden in dit gebied nog een eenvormig beleid te voeren.

Om al deze redenen is het noodzakelijk dat Halle-Vilvoorde een volledig autonoom parket zou krijgen. Onze regio zou met zijn 570.000 inwoners het zevende grootste rechtsgebied zijn van het land (op 28 arrondissementen). Groot genoeg dus om het in handen te geven van een zelfstandig parket, net zoals dat bijvoorbeeld ook in het arrondissement Leuven (450.000 inwoners) mogelijk is.

Het Vlaams Belang kan zich in ieder geval niet vinden in de wijze waarop CD&V en N-VA in een gezamenlijk wetsvoorstel de splitsing van het parket doorvoeren. In dat voorstel wordt een Nederlandstalig parket opgericht voor Halle-Vilvoorde en een tweetalig parket voor Brussel. Dit tweetalige parket brengt evenwel uitsluitend Franstalige zaken voor de rechtbank. De Nederlandstalige vorderingen moeten verzorgd worden door het parket van Halle-Vilvoorde. Deze uitzonderingsbehandeling van Nederlandstalige Brusselse straf dossiers is zonder meer discriminerend. Burgers hebben het recht om gelijk behandeld te worden voor de rechtbank. Een tweetalig parket dient derhalve zowel Nederlandstalige als Franstalige zaken integraal te kunnen behandelen. Zoniet worden de Vlaamse magistraten in dit parket automatisch gedegradeerd tot tweederangsmagistraten.

Grote achterstand en taalproblemen bij de rechtbanken

Ook op de werking van de Brusselse rechtbanken is heel wat aan te merken. Vooral de burgerlijke en de correctionele rechtbank van eerste aanleg en het hof van beroep kennen een immense achterstand, als gevolg van een logge structuur, een slechte organisatie en een gebrek aan verantwoordelijkheidszin. Ook de taalproblematiek heeft meegespeeld:

jarenlang was er groot tekort aan Franstalige magistraten omdat er veel te weinig Franstaligen slaagden voor het examen Nederlands. Onder justitieminister Verwilghen bekwamen de Franstaligen (zonder enige tegenprestatie) een verregaande uitholling van de taalwet (die oplegt dat twee derde van de magistraten de andere landstaal moeten kennen): er mochten vele tientallen "toegevoegde" rechters benoemd worden die buiten het taalkader vielen. Het tweetalig karakter van de Brusselse rechtbank komt hierdoor steeds meer in het gedrang. Ook klagen heel wat Nederlandstalige rechters dat de interne vergaderingen binnen de Brusselse rechtbank meestal uitsluitend in het Frans gebeuren.

Het is dan ook zowel in het belang van de Brusselse rechters als van de rechtsonderhorigen dat er een splitsing van de Brusselse rechtbanken zou komen. Dit zou automatisch leiden tot een positieve concurrentie tussen de Nederlandstalige en Franstalige rechtbanken en een versneld wegwerken van de achterstand.

Die splitsing kan er op verschillende manieren komen. Men kan de Brusselse rechtbanken splitsen - naar het model van de Brusselse balie - in een Franstalige rechtbank die bevoegd is voor Brussel en een Nederlandstalige rechtbank die bevoegd is voor Brussel én Halle-Vilvoorde (de zogenaamde horizontale splitsing). Het Vlaams Blok werkte in die zin een gedetailleerd wetsvoorstel uit in 1997. Ofwel kan men opteren voor een volledige splitsing (of verticale splitsing), met een Nederlandstalige en een Franstalige rechtbank voor Brussel en een Nederlandstalige rechtbank voor Halle-Vilvoorde. Die laatste formule biedt het voordeel dat de Belgische Justitie nadien gemakkelijker kan worden gesplitst in een Waalse en een Vlaamse Justitie. Enkel het gerecht in de hoofdstad zou dan nog federaal zijn. Zo'n formule is echter alleen maar haalbaar wanneer er voldoende waarborgen bestaan voor het overleven van die Vlaamse rechtbank in Brussel: die moet een voldoende groot aantal magistraten tellen, zodat die een normale concurrentie kan voeren met de Franstalige tegenhanger.

Voor ons zijn beide oplossingen verdedigbaar. Maar we verzetten ons uiteraard tegen de voorstellen van het FDF. Deze Fransdolle partij wil een splitsing waarbij de Franstalige rechtbank ook bevoegd zou worden voor Halle-Vilvoorde. Hierdoor zou heel onze regio een tweetalig gebied worden in gerechtszaken. Dit zou neerkomen op een enorme uitbreiding van de faciliteiten, wat vanzelfsprekend onaanvaardbaar is.

Het is dus de hoogste tijd dat de Vlaamse partijen ook in dit dossier uit hun pijp komen met een gemeenschappelijk wetsvoorstel. Waar wachten ze op?